

ning i udvalgte områder, herunder tilskud til flerårig drift på landbrugsarealer med henblik på at forbedre levesteder på ekstensivt drevne landbrugsarealer, hvor der er opstået yngle- eller rasteområder for beskyttede arter, især hidtidige MVJ-arealer eller braklagte arealer. Her vil ordningen også kunne bruges til sikring af den økologiske funktionalitet ved tiltag på tilstødende arealer.

Der kan ved tilrettelæggelse af supplerende foranstaltninger søges størst mulig samvirke med andre bevaringsforanstaltninger, f.eks. ved at integrere hensynet til de beskyttede arter i arbejdet med Natura 2000-områderne.

Den aktive naturforvaltning kan målrettes ved at udarbejde forvaltningsplaner for de mest udsatte arter. Forvaltningsplaner beskriver, hvordan arternes tilstand er, og indeholder retningslinjer for og prioriterede forslag til, hvordan bestande kan sikres, og levesteder opretholdes og forbedres.

Forvaltningsplanerne vil kunne danne ramme for en forskelligartet, prioriteret indsats med forslag til artsvenlig drift, egentlige biotopforbedringer (med tilskud), rådgivning og information af lodsejere m.v. Det kan ikke udelukkes, at bestandsudviklingen for andre beskyttede arter på længere sigt kan kræve en tilsvarende indsats.

2.6. Erstatning

Forbuddene mod

- at forstyrre de i lovforslaget omhandlede arter for særligt og
- at beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder

efter lovforslagets § 1, nr. 2 (§ 29 a i lov om naturbeskyttelse) og lovforslagets § 2, nr. 3 og 4 (§ 6 a og § 7 i lov om jagt og vildtforvaltning) er i almindelighed generel, erstatningsfri regulering svarende til anden generel regulering på natur- og miljøområdet.

Reguleringen er således udformet efter samme grundlæggende principper som den generelle, erstatningsfri regulering i den øvrige lovgivning på natur- og miljøområdet og er begrundet i almene hensyn, dvs. hensynet til naturbeskyttelsen nationalt og på fællesskabsplan.

Forbuddene mod forstyrrelser, beskadigelser og ødelæggelser vil berøre mange ejendomme og ligesom andre generelle reguleringer være af vekslende intensitet på de enkelte ejendomme. I langt de fleste tilfælde vil aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for arterne kræve tilslutning eller planlægning, hvor hensynet kan varetages direkte i administrationen af den pågældende lov-

givning. Lovforslaget vurderes derfor at få begrænset selvstændig betydning.

I lyset af den eksisterende generelle regulering vurderes lovforslaget primært at få selvstændig betydning for den almindelige skovdrift, især for driften af løvskov, der rummer flagermus.

Forbuddet mod at beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de arter, der fremgår af naturbeskyttelseslovens bilag 3 (lovforslagets § 1, nr. 9) vurderes generelt at være af begrænset intensitet, idet det forudsættes, at lodsejere kan integrere artsbeskyttelsen i den almindelige drift. Europa-Kommissionen åbner i sin fortolkning af habitatdirektivets forpligtelser mulighed for en fleksibel administration af den strenge beskyttelsesordning, forudsat at beskyttelsesniveauet ikke reduceres. Det er i den forbindelse væsentligt, at et yngle- eller rasteområde ikke betragtes snævert som f.eks. det enkelte træ med flagermus, men som det løvskovsområde, som rummer flagermus. Løbende skovdrift forventes på den baggrund at kunne fortsætte, forudsat at der indenfor det samlede løvskovsområde lokalt opretholdes yngle- eller rasteområder i hidtidigt omfang og kvalitet for den bestand, der er berørt. Renafdrift af løvskov med efterfølgende konvertering til nåleskov vil dog næppe være foreneligt med forbuddet, hvis løvskovsområdet er yngle- eller rasteområde for f.eks. flagermus.

Tilsvarende skal f.eks. et yngle- eller rasteområde for en padde ikke nødvendigvis forstås som det enkelte vandhul, men som et netværk af vandhuller med tilknyttede arealer, hvor nedlæggelse af et vandhul kan modsvares af forbedringer andetsteds i netværket.

Det kan næppe på forhånd helt udelukkes, at forbuddene mod forstyrrelser, beskadigelser og ødelæggelser under særlige omstændigheder kan ramme enkelte lodsejere med en intensitet, så det kan få karakter af ekspropriation. Det må bero på en konkret vurdering, om der i de enkelte tilfælde foreligger ekspropriation. Hvis der foreligger ekspropriation, vil den pågældende lodsejer have krav på erstatning, jf. grundlovens § 73. Kan der ikke opnås enighed herom, må spørgsmålet i givet fald indbringes for domstolene.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forbuddene mod ødelæggelse af yngle- eller rasteområder og mod forsætlig forstyrrelse er generelle, erstatningsfrie reguleringer og giver ikke i sig selv anledning til administrative og økonomiske konsekvenser.

Der vil imidlertid være administrative og økonomiske konsekvenser for det offentlige knyttet til de sup-